

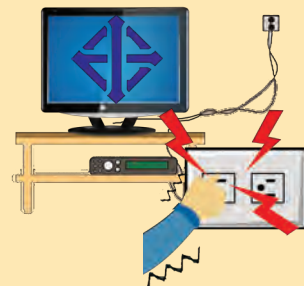
อาศึกษาเป็นภัยใกล้ตัวที่เกิดบ่อยครั้ง โดยส่วนใหญ่มีสาเหตุจากความประมาท ความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ อาทิ การจุดธูปเทียนทิ้งไว้โดยไม่ดูแล การเผาขยะและหญ้าแห้งใกล้วัสดุติดไฟง่าย ไฟฟ้าลัดวงจร และการใช้แก๊สหุงต้มประกอบอาหารไม่ถูกวิธี ซึ่งแต่ละครั้งที่เกิดเพลิงไหม้ สร้างความสูญเสียต่อชีวิต และก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินอย่างมหาศาล โดยเฉพาะหากเกิดในชุมชนแออัด อาคารสูง อาคารขนาดใหญ่ ห้างสรรพสินค้า โรงงานอุตสาหกรรม จะยิ่งสร้างความเสียหายมากขึ้น เพื่อความปลอดภัย กระทรวงมหาดไทย โดยกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะวิธีป้องกันเพลิงไหม้ การปฏิบัติตนเมื่อเกิดเพลิงไหม้และอพยพออกจากอาคารที่เกิดเพลิงไหม้อย่างปลอดภัย ดังนี้

วิธีป้องกันเพลิงไหม้

จัดสภาพแวดล้อมให้ปลอดภัยจากเพลิงไหม้ โดยกำจัดวัสดุที่เป็นเชื้อเพลิง เก็บแยกสารเคมีที่ติดไฟง่ายให้ห่างจากแหล่งความร้อน ไม่จัดเก็บสิ่งของกีดขวางประตูทางออกฉุกเฉิน และบันไดหนีไฟ พร้อมทั้งติดเหล็กดัดประตูหน้าต่างแบบที่สามารถเปิดปิดได้อย่างน้อยห้องละ 1 บาน

ติดตั้งอุปกรณ์ป้องกันและระงับเหตุเพลิงไหม้ อาทิ ดังดับเพลิงเคมี เครื่องตรวจจับควันไฟ สัญญาณเตือนเพลิงไหม้ และเครื่องตัดกระแสไฟฟ้าอัตโนมัติ รวมถึงตรวจสอบให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานอยู่เสมอ

เพิ่มความระมัดระวังในการใช้แก๊สหุงต้ม โดยตรวจสอบถังแก๊สให้อยู่ในสภาพสมบูรณ์ วาล์วถังแก๊ส สายยางหรือท่อนำแก๊ส ไม่มีรอยรั่ว จัดวางถังแก๊สให้ห่างจากบริเวณที่มีประกายไฟ รวมถึงปิดวาล์วถังแก๊สทุกครั้งหลังใช้งาน

เพิ่มความระมัดระวังในการประกอบกิจกรรมเกี่ยวกับไฟ โดยไม่จุดยากันยุงหรือธูปเทียนทิ้งไว้โดยไม่มีคนดูแล ดับไฟกันบูหรือเทียนก่อนทิ้ง ไม่จุดไฟเผาขยะบริเวณพวงกุญแจหรือวัสดุติดไฟง่าย

ตรวจสอบเครื่องใช้ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพใช้งานได้อย่างปลอดภัย เลือกใช้อุปกรณ์ไฟฟ้าที่ได้มาตรฐาน สายไฟฟ้าและฟิวส์มีขนาดเหมาะสมกับปริมาณการใช้กระแสไฟฟ้า รวมถึงปิดเครื่องใช้ไฟฟ้าทุกครั้งหลังใช้งาน

การปฏิบัติตนกรณีเกิดเพลิงไหม้

ตั้งสติ ไม่ตื่นตระหนก ประเมินสถานการณ์ในเบื้องต้น

• **หากเพลิงไหม้เล็กน้อย** ให้ดับเพลิงด้วยตนเองในเบื้องต้น โดยใช้อุปกรณ์ใกล้ตัว หรือถังดับเพลิงเคมีฉีดพ่นบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ เพื่อควบคุมเพลิงมิให้ลุกลามมากขึ้น

• **เพลิงไหม้รุนแรงหรือไม่รู้อุปกรณ์ดับเพลิง** ให้ตะโกนบอกหรือกดสัญญาณแจ้งให้ผู้อื่นทราบ พร้อมรีบอพยพออกจากพื้นที่เกิดเพลิงไหม้ จากนั้นให้โทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่หน่วยดับเพลิงมาระงับเหตุ และควบคุมเพลิง

ที่สำคัญ ควรศึกษาแผนผังอาคาร จดจำตำแหน่งบันไดหนีไฟ ประตูทางออกฉุกเฉิน เส้นทางหนีไฟที่ใกล้ที่สุด หากเกิดเหตุฉุกเฉินจะได้หนีออกจากอาคารได้อย่างรวดเร็ว กรณีเข้าพักในอาคารสูง ควรวางกุญแจห้องและไฟฉายไว้ใกล้ตัวเสมอ เมื่อเกิดเพลิงไหม้จะได้อพยพหนีไฟทันทั่วทั้ง

การอพยพออกจากอาคารที่เกิดเพลิงไหม้

ก่อนออกจากห้องให้ใช้มือสัมผัสผนังหรือลูกบิดประตู

• **หากไม่ร้อน** ให้เปิดประตูออกไปช้าๆ และอพยพไปตามเส้นทางหนีไฟที่ปลอดภัย

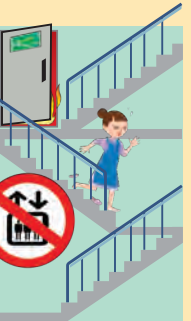
• **หากมีความร้อนสูง** แสดงว่าเกิดเพลิงไหม้บริเวณใกล้เคียง ห้ามเปิดประตูออกไป เพราะเพลิงจะลุกลามเข้ามาในห้อง ปิดห้องให้สนิทแล้วใช้ผ้าหนาๆ ชุบน้ำอุดตามช่องที่ควันไฟลอยเข้ามาได้ ปิดเครื่องปรับอากาศและพัดลมระบายอากาศ เพื่อป้องกันการดูดดมควันไฟ จากนั้นรีบโทรศัพท์แจ้งเจ้าหน้าที่เพื่อบอกตำแหน่งที่ติดอยู่ และส่งสัญญาณให้ผู้อื่นทราบ จะได้รับการช่วยเหลืออย่างทันทั่วทั้ง

กรณีมีควันไฟปกคลุมเส้นทางหนีไฟ ให้ใช้ผ้าชุบน้ำปิดจมูกและปาก หรือใช้ถุงพลาสติกใสขนาดใหญ่อุดอากาศบริเวณศีรษะบริเวณคอและหน้าไปตามเส้นทางอพยพที่ปลอดภัยออกสู่อาคารทางบันไดหนีไฟ จะช่วยป้องกันการดูดดมควันไฟเข้าสู่ร่างกาย

หลีกเลี่ยงการอพยพหนีไฟโดยใช้บันไดภายในอาคาร เพราะบันไดมีลักษณะเป็นปล่อง ทำให้ควันไฟและเปลวเพลิงพุ่งขึ้นมาปกคลุม จึงเสี่ยงต่อการสำลักควันไฟและถูกไฟคลอกเสียชีวิตได้

ห้ามใช้ลิฟต์ในการอพยพหนีไฟอย่างเด็ดขาด เพราะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ไฟฟ้าจะดับ ทำให้ติดค้างภายในลิฟต์ ขาดอากาศหายใจเสียชีวิตได้

ข้อควรรู้ในการอพยพหนีไฟ

ไม่อพยพหนีไฟเข้าไปในบริเวณที่เป็นจุดดับของอาคาร เช่น ห้องใต้ดิน เป็นต้น เพราะจะทำให้การช่วยเหลือเป็นไปด้วยความยากลำบาก

ห้ามอพยพหนีไฟเข้าไปอยู่ในห้องน้ำ เพราะปริมาณน้ำไม่เพียงพอต่อการดับไฟ ทำให้ถูกไฟคลอกเสียชีวิต

ห้ามอพยพหนีไฟขึ้นไปขึ้นบนหรือดาดฟ้าอาคาร เพราะไฟจะลุกลามจากชั้นล่างขึ้นสู่ชั้นบน ทำให้เสี่ยงต่อการได้รับอันตราย

กรณีมีคนติดภายในอาคารให้แจ้งเจ้าหน้าที่ โดยบอกตำแหน่งที่ชัดเจน จะได้ช่วยเหลือผู้ประสบเหตุได้อย่างรวดเร็ว

กรณีติดอยู่ในอาคารที่เกิดเพลิงไหม้ ให้โทรศัพท์แจ้งเหตุ พร้อมระบุตำแหน่งที่ติด และส่งสัญญาณให้ผู้อื่นทราบ เช่น เป่านกหวีด ใช้ไฟฉาย โบกผ้า เป็นต้น เพื่อขอความช่วยเหลือจากเจ้าหน้าที่และผู้ที่อยู่ภายนอกอาคาร

กรณีไฟลุกลามติดเสื้อผ้า ห้ามวิ่งอย่างเด็ดขาด เพราะไฟจะลุกลามอย่างรวดเร็ว ให้รีบถอดเสื้อผ้าออกหรือกลิ้งตัวไปมาเพื่อดับไฟ

การเลือกใช้ถังดับเพลิงให้เหมาะสมกับประเภทของเชื้อเพลิง

ชนิดผงเคมีแห้ง ใช้ดับไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงได้เกือบทุกประเภท ยกเว้นเพลิงไหม้ที่เกิดจากน้ำมันที่ติดไฟยาก เมื่อฉีดพ่นออกมา จะมีลักษณะเป็นฝุ่นละอองฟุ้งกระจาย จึงเป็นอุปสรรคต่อการดับเพลิงและก่อให้เกิดความสกปรก

ชนิดเคมีสูตรน้ำ ใช้ดับไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงทั่วไป ของเหลวติดไฟ ก๊าซ เครื่องใช้ไฟฟ้า อุปกรณ์ไฟฟ้าและน้ำมันที่ติดไฟยาก เหมาะสำหรับใช้งานในครัวเรือน เนื่องจากดับไฟที่เกิดจากน้ำมันประกอบอาหารได้

ชนิดน้ำยาเหลวระเหย เหมาะสำหรับดับเพลิงที่เกิดกับอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ ห้องไฟฟ้า ห้องเก็บอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และเครื่องใช้สำนักงาน เนื่องจากไม่ทำให้เกิดความสกปรก

ชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ เหมาะสำหรับควบคุมเพลิงไหม้สถานีบริการน้ำมัน ก๊าซที่ฉีดออกมาจะเป็นไอน้ำเย็นจัดคล้ายน้ำแข็งแห้ง จึงช่วยลดความร้อนของไฟได้ แต่ไม่เหมาะสำหรับนำไปใช้ในบริเวณที่อับอากาศ เพราะจะทำให้ขาดอากาศหายใจเสียชีวิตได้

ชนิดโฟม เหมาะสำหรับดับเพลิงในภาคอุตสาหกรรม เชื้อเพลิงประเภททินเนอร์ และสารระเหยติดไฟ เมื่อฉีดออกมาจะเป็นฟองโฟมปกคลุมเชื้อเพลิงที่ลุกไหม้ แต่มีน้ำเป็นส่วนประกอบหากนำไปดับเครื่องใช้ไฟฟ้าที่เกิดเพลิงไหม้จะทำให้ผู้ใช้งานถูกไฟฟ้าดูดได้

การใช้ถังดับเพลิงเหมาะสมกับประเภทเชื้อเพลิง จะทำให้สามารถควบคุมเพลิงไหม้ให้ลุกลามและขยายวงกว้าง แต่หากใช้ถังดับเพลิงดับไฟผิดประเภท นอกจากจะไม่สามารถระงับเหตุเพลิงไหม้ได้แล้ว อาจก่อให้เกิดอันตรายต่อผู้ใช้งานอีกด้วย

วิธีใช้งานถังดับเพลิง

ดึง

ดึงสลักนิรภัยออกจากคันมีมบริเวณหัวถังดับเพลิง โดยหมุนสลักจนตัวยืดขาด และดึงสลักทิ้ง

ปลด

ปลดสายฉีดยาออกจากตัวถังดับเพลิง โดยดึงจากปลายสายและใช้มือจับสายให้มั่นคง

กด

กดคันมีมด้านบนของถังดับเพลิง เพื่อให้มีน้ำยาดับเพลิงพุ่งออกจากหัวฉีดไปยังต้นเพลิง

ส่าย

ส่ายหัวฉีดของถังดับเพลิงให้ทั่วบริเวณต้นเพลิง

ทั้งนี้ ผู้ใช้งานถังดับเพลิงควรอยู่ห่างจากบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ประมาณ 2 - 4 เมตร ทางด้านเหนือลม จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดับเพลิง

กองเผยแพร่และประชาสัมพันธ์
กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
3/12 ถนนอุทธรณ์นอก แขวง/เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300
โทรศัพท์/โทรสาร : 0-2243-0674 0-2243-2200

กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กระทรวงมหาดไทย

'ป้องกันภัยเชิงรุก บรรเทาทุกข์เมื่อเกิดภัย'
สายด่วนนิรภัย 1784 www.disaster.go.th